

פ ר ט י כ ל ס. 3/

מישיבת הוועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ג' ב' בטבת תשי"א (9.1.51)
בשעה 8.30

- ז. וורהפטיג - היו"ר
- ר. סרי
- א. פראי
- י. בן-צבי
- ל. ספיר
- ת. טובי
- א. כהן

נוכחו חברי ועדה:

- מזמנים: ד"ר א. רוזנבלום - מנהל סדר הפנים
- א. סירון - מנהל האגף לשלטון
- סר הרטגלאס - מנציפיאלי במסדר הפנים
- א. מסקדה הפנים

סדר-היום: המשך הדיון על סקירת סר הפנים.

היו"ר ז. וורהפטיג:
 על סדר היום שלנו עומד גם ענין המכתב שנשלח מארגון המועצות האזוריות בענין יום הבחירות. הם מבקשים שיום הבחירות לא יתקיים ביום אחד. אבל מכיון שר הפנים קשור בהבטחה שנתן בקשר עם חוק הבחירות לעיריות, כי אותו הנוהג יחול גם על המועצות האזוריות. (כדוגמלא נצטרך לחוקק חוקים מיוחדים ביחס למועצות האזוריות) הרי שנוי ההבטחה הזו קשור בהסלמת ועדת הפנים של הכנסת. סר הפנים פונה לחוות דעת ועדת הפנים בענין בקשת המועצות האזוריות שלא לקיים את הבחירות ביום אחד.

י. ספיר:
 אני מציע שענין הבחירות במועצות האיזוריות יהיה נידון רק לאחר שהצעה בדבר שנוי החוק בכללו תובא לדיון לוועדה. אני מבקש לחוות כרגע את הדיון.

בזמנו בקשתי להעלות על סדר היום את עצם בעית המועצות האיזוריות, והובטח לי כי יתקיים דיון מיוחד בענין זה. מתי זה יהיה?

היו"ר ז. וורהפטיג:
 זה יתקיים בזמן מן הזמנים.

על סדר היום של ישיבה זו עומדים שני ענינים: (א) גמר הדיון על סקירת סר הפנים ושיטת המסים בראשיות מקומיות; (ב) ענין קביעת בעית היום האחד של בחירות במועצות האיזוריות.

- סדר היום לדיוני הוועדה בסבוע הבא יהיה:
- (א) תאונות בדרכים (יש להזמין את סר המשטרה וסר התחבורה).
 - (ב) התנהגות השוטרים בזמן מעצרים. (יש להזמין את סר המשטרה).
 - (ג) בעית הנייר. (ענין זה הועבר ע"י הכנסת לסתי ועדות).

ר. סרי: אם אנו רוצים לדון על סקירת סר הפנים

ר. טרי:

הרי נדמה לי שצריך למצוא דרך של קבע בדיונים כאלה, על-מנת שאפשר יהיה גם לסכם, ולא שהברורים יתנהלו במרחקים גדולים.

אני חושב שצריך להחליט את הצעת התיקון המוסלם של חוק העיריות והמועצות המקומיות למען שלא נעמוד בפני סדור הענין קטעים קטעים, כי אנו עומדים כבר פה במצב של קטעים. דעתי היא שצריך להביא בפני הועדה את התיקונים המוצעים בקשר לתיקון חוק העיריות בענין הרכב ההנהלות - הסדר שנקבע לפני שנתיים בירוסלים בענין סורה של סגנים.

היו גם דיונים בענין המועצות הכפריות. לדעתי המועצות הכפריות שייכות לעבר ההסטורי, אבל קיימת עוד מועצה כפרית בפתח-תקוה ולא מוסבר מדוע הדבר לא תוקן. לדעתי זוהי ירושה מימי המנדט וזהו אנדרוניזם שאין לו התדקה.

כן יש לברר מה הם תפקידי המנהל המחוזי ויחסיו עם השלטון המקומי. נדמה לי שהרעיון לשמור על הרשויות המקומיות מכל מסדר על עצמאותן - אינו מאפשר פיקוח והדרכה מספקת מצד מסדר הפנים. אמנם ידוע לי כי נעשית ע"י מסדר הפנים פעולת הדרכה לעובדי הרשויות המקומיות - הדרכה שיש לברך עליה, כי המנגנון זקוק להדרכה, ללמוד ולנסיון, אבל מצד שני תקציבי העיריות, לדעתי, נעשים ללא כל התחשבות רצינית וללא כל בירור יסודי של המציאות, ולעיתים מתוך התחרות של "מי יותר". ואם ההדרכה של מסדר הפנים - במדה שיכולה להיות כזו - באה לאחר שהתקציב מוצא ברוהו, הרי נדמה לי שמזה עלולות להיות שתי תוצאות: (א) חינוך והרגל העיריות והמועצות האזוריות לקביעת תקציבים שאין אחריותם עליהם; (ב) להכנסת העיריות לסכך, גם סכך כספי וגם סכך צבורי. ובמדה שאני שומע, הרי כל אותן העיריות והמועצות המקומיות שהוחלפו בהן המסדרות - נמצאות במצב קשה מאד. זאת סמעי מחברי שקבלו עליהם אחריות לשלטון מקומי בלימים אלה, וזאת אני יכל להבטיח למי שיבוא בעירית ירוסלים להנהלת הענינים. אני הייתי חבר בוועדת הכספים של עירית ירוסלים, ואני הייתי החבר היחיד שסעבתי לזהירות ולצמצום בקביעת מספרים, ובנייתו המספרים, אבל דעוטי לא נתקבלו. ואני גם יודע, כי כאשר הופיעו אנשי המנהל המחוזי - היה כבר מאוחר. כתוצאה מן המצב הזה יוצר מצב שדבר עליו סר הפנים כעל "צורך בהנמכת הסידרותים" לדעתי, אסור לדבר על כך כלל. אבל ברור, שאם יש אקספנסיה - היא לא באה מסום גידולהצריכה, אלא היתה כאן יותר תוצאה של התחרות של ערב בחירות. ולא פעם נעמוד בפני תוצאות כאלה שלא נוכל לעמוד בפני ההתחייבויות, וכאשר יבואו אנשי המנהל המחוזי - יהיה מאוחר מדי.

אני חושב שיש גם להנהיג זהירות ובה בענין שותפויות בעסקים של המועצות המקומיות. לו ההסכם בין עירית ירוסלים לבין "פוקס המאה העשירים" היה מתקיים - הרי היה הדבר בבחינת סערוריה. החברה היתה מעונינת בהקמת בית קולנוע על מגרש מרכזי בעיר, ליד בצצני העיריה, ולפי התכנית הכניסה לקולנוע והכניסה לבנין העיריה היו מסוכים זה לזה. על המגרש בלבד היתה החברה יכולה להרוויח עכשיו כ-85 אלף ל"י, וזאת תמורת הלואה לעירית ירוסלים על סכום של 150 אלף ל"י ל-10 שנים בלי רבית! אני חושב שגם מסדר הפנים וגם העיריות צריכים בענין זה לנהוג זהירות רבה. אני חושב שהעיריות יכולות להסיג כספים לצרכי פיתוח גם מסקורות מסלתיים. אני חושב שיש להנהיג זהירות בענין שותפויות בעסקים לעתיד.

ועתה כמה הערות בענין סקירת סר הפנים: סר הפנים דבר על ועדה לקביעת תחומי הסופוס העירוני. ובענין זה אני רוצה להביא תלונה ותלונה רצינית הקשורה בתכנית עירית ירוסלים, ואני יכל ללמד מעירית ירוסלים גם לגבי מקומות אחרים. לפני למעלה מסנה פנתה עירית ירוסלים למסדר הפנים עם החלטה שנתקבלה פה-אחר במועצת העיריה, לכלול בטוח הספוס של ירוסלים את סטח בית-מזמיד. הדבר לא היה קסור בבחירות. זה היה קסור בענין פיתוחה של ירוסלים. בינתיים מסקיעה עירית ירוסלים בטוח הזה כספים בביוב וסלילת כבישים, אולם עד היום

לא נתקבל אישור על כן מסרד הפנים, ובינתיים יכל מיטהו להגיס תלונה לבית הדין מסום סיסרב לסלם את החוב המוטל עליו בקטר עם העבודות האלה עירית ירוסלים עתה את זאת מסום שהיא חסבה שזה יעזור לפיתוח ירוסלים. אבל הטמפו הזה מצד מסרד הפנים מדאיג.

ביחס למסים; ביחס להצעת מר מירון, הרי נדמה לי שנטרפו הקלפים ביחס לחלוקת המגורים של האוכלוסיה בערים. אפשר היות להנים סאדם בעל יכולת ובעל הכנסה, אשר מסלם מס הכנסה לפי הדרגות המטוצעות הגבוהות, אבל מסום שאיננו יכל להסיג דירה מהמס לססנדרט הכלכלי שלו - יסלם פחות מסים. אם כך יוצא, סלפי חסיטה הזו יוצר איזה "חור" או פתח להתחמקות, אינני מציע ברגע זה סום הצעות, אבל אבי חוסב סמאחר שסמענו על כל הענין בקורים כלליים - יס לדון על כך באופן מפורט יותר ולבחון את ההצעה.

ביחס לאדמות חקלאיות; בירוסלים יסנן סתי עובדות כאלה; דמת רחל, ו-גבעת סאול ב', אלה הן סתי בקורות חקלאיות מסתי הקצוות. האחת - אנסי אגודת ישראל, והסניה = ההסתדרות. סתי הן נתונות בדיונים קסים על המצאם בתחומי סיפוטה של ירוסלים, מסום שהן שואלות מהו גודל המס שיוטל עליהן. נדמה לי לפיכך, סצריכה להיות זהירות בהטלג המס על אדמה חקלאית, ואין להסוות את המס על אדמה חקלאית למס על אדמה עירונית.

י. בן-צביל:

בנוגע למועצות האיזוריות; היותי רוצה לדעת לפי איזה סיסנים קובעים את המועצות האיזוריות. הסיסן יכול להיות לדעתי קודם כל טריטוריאלי, כל תקודות צריכות להמצא בסטח אחד. אחרי כן בא לדעתי הסיסן הטופוגרפי, זאת אומרת, אם למסל במקום מסוים עובר נחל המספיע על האופי המיוחד של הסטח. כמובן שהיסובים אינם יכולים להיות בגודל סונה, אבל הם יכולים להיות סטפוסים סונים.

ובענין המועצות האיזוריות אבי רוצה לברר כיצד נקבעים הסמות. אבי יודע שקיימת וועדה סטטלתית, למסל בענין הסמות בנגב. ואני חוסב שבקביעת סמות לאיזורים אין להסתמך על סקרנות בענין זה. אני מספל כעת בקביעת סמות גיאוגרפיים של כל הארץ. בטנה סעברה עברו על כל הנגב ומצאו בין 500-600 סמות. הדבר התפרסם בסנתון הסטטלתי בצרוף ספה גיאוגרפית. יס סט סמות ערביים וסמות עבריים שנסמרו בסטך כל הזמן. ובעה מסרד הפנים קורא בסמות לאיזוריים, הוא צדין להתחשב בוועדה הזאת וכספות הללו. אי אפשר סכל אחד יקרא בסם לפי רצונו, סה פירוש איזור תל-לטוינסקי; למסל?

כמו כן יסנן בעיהיות וועדות סינחתת ביחס לקביעת סמות. אבי מעריך את הפעולה הזאת, ואני הסתתפתי בעצמי בוועדה זו בעירית ירוסלים. כל מי שביקר בירוסלים יכול לראות סיס לבו סלטים של סמות, והסמות הללו הם סנותנים את הצביון לעירנו, אבל תל-אביב כמובן זה היא מגדל נבל. יס סאות סמות סלווים או גרמניים, וזה לא נחוץ לסדינת ישראל, יס לתת לעבין זה צורה עברית ראויה ורצויה. באותם המקומות סאין וועדות כאלה - על מסרד הפנים לעורר את נחיצות הוועדות האלה. יחד עם זאת יס לדאוג לכך שסמסר הצורה העיקרית, הצורה ההסטורית של הסמות וביחוד בערים הגדולות. יס להוציא חוברת או לוח של כל הסמות ולהסביר מי היה רסב"א למסל או אבן-גבירול.

טופיק טובי:

אני מצטער שלא קבלתי את סקירת שר הפנים בכתב. הובטח לנו שזה ינתן ואני סוחה

נגד זה.

קודם כל ברצוני להעיר לשר הפנים על מצב הענינים בכפרים הערביים. סמעתי שהוא אמר כאן שיסנם קסים בהקמת המועצות המקומיות הערביות. אני היותי רוצה לקבל קצת יותר הסברה מה הם הקסים האלה. האם מסרד הפנים נתקבל בסרוב התוסבים הערביים לקבל סטטוס מוניציפאלי? האם הם סתנגדים לזה? או האם הם ססכימים לקבל סלטון של סוכתרים? או אולי יס קסים מצד המטסל הצבאי או מצד חוגים אחרים סמדינה? אני חוסב שסמסרד הפנים לא נגס לבצוע הדבר הזה בדרך הנכונה.

ת. טובי:

עוד לפני שנה הבטיח לנו שר הפנים שהם שנגלים במרץ לסוניציפליזציה בטוחה הערבי. שמענו לפני שנה ועודדים להעניק סטטוס סוניציפאלי ל-3 מקומות, ואמנם המקומות האלה קיימים כרגע אבל לא יותר מזה. גם בימי המנדט הבריטי היה סטטוס סוניציפאלי לכמה מן הכפרים הערביים בלבד, כי לא היה טיפול בזה. ואינני רואה שיש התענינות מצד משרד הפנים לפתח את הפעולה הזאת. אבל רואה שמשרד הפנים ניגש בלי רצון לבצע את הפעולה הזאת. משרד הפנים טוען שהתושבים לפעמים מטרבים לשתף אתם פעולה בענין זה, אבל לעומת זאת אני טוען שמשרד הפנים אינו מתקשר עם התושבים בכלל. יתכן שהוא מתקשר עם השלטון הצבאי, אבל אני יודע שאנשי השלטון הצבאי מתקשרים דוקא עם המוכתרים, שהם האנשים העשירים בכפר ויש להם השפעה מפני שיש להם מעמד בתור בעלי קרקע ובעלי אחוזות. השלטון הצבאי מתקשר רק עם אנשים אלה. אבל יש להבין שדוקא אנשים אלה מטרבים לקבל סטטוס סוניציפאלי, כי הם נהנים מן המצב הקיים, והם מוכרחים להתנגד לשלטון סוניציפאלי בהסתתרות כל התושבים, ובהסתתרות הבורחים בקביעת העניינים במקום. וכל זמן שהם בעלי השלטון וההשפעה - הם ישמרו על קיום המצב הנוכחי. אין זה נכון שתושבי הכפרים הערביים מתנגדים לסוניציפליזציה. אני יודע שכמה מהם פנו למסלה באמצעות המסל הצבאי, אבל ללא תוצאות. לא היתה התענינות ולא היה טיפול מספיק מצד המסלה.

ואני אומר לכם: אל תלכו בדרך זו שבה הלך השלטון המנדטורי הבריטי. הם ניסו כל הזמן להגביל את השלטון העצמי ביטוב הערבי, ובכל היסובצם בארץ בכלל. אל תלכו בדרך זו, ואל תאמרו שהתושבים הערביים אינם מעוניינים בהקמת שלטון מקומי. אין זה נכון.

אינני מבין מדוע בהתחלת פעולת משרד הפנים כבר נקבע סטטעמי בטחון לא תהיינה בחירות, היות ומצב הבטחון אינו מרסה את הדבר. ואני חוזר שוב: כבר היה ויכוח על זה כאן בוועדה מסוים מה לא תתקיימנה בחירות בנצרת. הענין הועבר לוועדת חוץ ובטחון - ושום דבר לא יצא מזה. ואני אומר כאן לנציגי משרד הפנים דברים ברורים: אתם לא תצליחו בפעולתכם לפתח את השלטון המקומי באם לא תסתפו את התושבים בעצמם, והתושבים בעצמם לא יסתפו אתכם פעולה אלא אם תתקיימנה בחירות. אי-אפשר לסנוע מתושבי הכפרים הערביים את הזכות הסיניטלית להסתתף בשלטון מקומי, וזה יכול להיות רק על ידי בחירות למועצות המקומיות שלהם. ולכן צריכה הועדה כאן לסיים את הויכוח בסעיף זה בהחלטה ברורה שיש לקיים בחירות בטוחים הערביים לטי החוק. אינני דורש יותר מזה. אינני רוצה לחזור על הטענות שאין לקיים בחירות סטעמי בטחון, אלה הם תרועים ולא יותר. ואני שואל מסוים מה מונעים מהתושבים הערביים את הזכות הזאת? אני שואל מה קרה בנצרת? אתם מיניתם מועצת עיריה חדשה. הענין היה בדיון בוועדה הזאת, ואחר הועבר לוועדת חוץ ובטחון, אבל סם הענין נסאר. הייתי רוצה לדעת אם בחירות אלה תקויימנה או לא. אני דורש תשובה ברורה בענין זה. אתם אומרים שאתם מיניתם סם מזכיר חדש שהוא מוכסר, וכי הגדלתם את התקציב ב-200 אלף ל"י. אבל לדעתי אין זה כלל סימן לפיתוח העיר. תושבי נצרת אינם נהנים מזה. הרחובות מלוכלכים כמו שהיו, אין מדרכות ומצב המים בנצרת נסאר כמו שהיה במסך כל השנים האחרונות. דבר לא נסתנה בהגדלת התקציב הזה ולא על ידי מינוי המזכיר החדש המוכסר. אנו מכירים אותו. המצב יוכל להסתנות רק אם תהיה הסתתפות של כל התושבים הערביים בעצמם, ורק אם תתקיימנה בחירות הם יסתפו פעולה.

בענין הסטים : אני רוצה לחזור על ההצעה ולדרוש שסיטת הסטים הקיימת תתבטל ו. מקומה תבוא סיטת מסים פרוברטיבית. אני תובע שסיטת הסטים תהיה על בסיס של מס הכנסה. כלומר, שאם מס הכנסה יופרט לרשויות המקומיות. קודם כל אין השיטה הקיימת מוצדקת ויש בה הפלייה גדולה מאד. האנשים מסלמים לפי מספר החדרים, ואני מוכרח להעיר שיטנם פועלים, שגם הם גרים בכמה חדרים שיוון שמספחתם גדולה. ולא ייתכן שפועל שמספחתו גדולה ונאלץ לגור בשלסה או ארבעה חדרים יסלם אותם המיסים שישלם עסיר שגר בתל-אביב או בחלפה באותו המצב. כסובן שהוא אריך לסלם יותר, כי הוא בעל יכולת.

7. ספיר:

יסוף כמה בעיות יסוד שנידונות דרך אגב בגלל סקירה זו או אחרת. כמובן שבתוך סקירה יסנם דברים שהן בעיות היסוד כגון: סמים, הרחבת הסטח הסיפוט, עצמאות או אי-עצמאות של הרשות המקומית, מידת הפיקוח המסלתי - כל הדברים האלה דורשים בירור יסודי. לדעת, למשל, הפיקוח מצד הסלטון המרכזי על הרשות המקומית הוא הכרחי, ולדעת הוא רפוי בזמן האחרון ז"ס צורך לחזק אותו. ואין אני אומר ז"ס צורך לחזק אותו באופן בלתי יסיר אלא באופן שיטתי וקבוע, כי לעתים קרובות המצב המסקי צר זה ברשות המקומית מביא לרפיון ידלים, עם כל היתרונות ז"ס בסלטון עצמי מקומי היות והצרכים גדלים והולכים וההכנסות אף פעם אינן מדביקות את ההוצאות, וצריך באמצע השנה להכניס סיבולים בכל מבנה התקציב. בתנאים אלה ז"ס הכרח לחזק את הפיקוח מצד הסלטון המקומי ואת זאת תבעת במסך כל השנה וחצי מאז קיומה של הועדה הזאת, בעיקר סלפיל דעת המצב הכספי של הרשויות המקומיות אינן יכול להיות טוב לא אתמול ולא היום, ז"ס להביא בחשבון שבמידה שירצו להרחיב את הסדרות ז"ס בצורך להוסיף סכומים ניכרים, ובמידה שאנו לוקחים תלוואות לסך כך - ההלוואות האלה מצטרפות לאט לאט לסכומים ניכרים שיש להם אחר-כך בתקציב אחוז ניכר ויכבידו על האפשרויות של איזון בורסלי של התקציב.

אני אינני מאמין שהתקונים האלה בשיטת הפסים יכולים לתקן את המצב בהרבה או לסלק את החלל. אמנם הם יכניסו קצת יותר צדק, ואני קובע ז"ס אי-צדק בשיטת הקיימת. אינני אומר ששיטת הפסים החדשה היא צודקת בהחלט, אבל מבחינת המיבנה לא יהיה הבדל גדול בין כפר-סבא או פתח-תקוה או בין תל-אביב לרמת-גן. אם נביא בחשבון שהו אחוז הפסים סטולם עד עכשיו על ידי פועלים ופקידים מצד אחד, ובפעלי רכוש מצד שני, הרי נמצא שבעלי הרכוש והיכולת נטאו בחלק הארי של הפסים. לפיכך אני אומר שהתקונים החדשים לא יפתרו את הבעיה, וה"חור" שיהיה בכל תקציב יגדל ויגדל. כי במידת שהרשות המקומית נוסאת עתה בתקשידיים מסלתיים, הרי אין שום אפשרות סבלי סקודות מסלתיים לכסות את התקציב. אינני יכול לספר ששיטת הפסים החדשה תסמט מטאפה לכיסוי התקציב, או שסיתוף חלק מהתקציב המסלתי יביא לכסוי ההוצאות - אבל ז"ס למצוא את הדרך שתביא לידי הכיסוי השם בכל הצורות. אחרת יוצר מצב ברשויות המקומיות שמצד אחד תחייבה רשויות מקומיות שתפקענה מרוב כסף, ומצד שני תחייבה רשויות שלא תהיה להן פרוטה. אני חושש שזוהי הסאלה המרכזית של הרשויות המקומיות. אני חושב לכן שהדיון בענין זה צריך להיות מקיף וברור, ולא שיהיה זה דיון דרך אגב.

בהצעה של מר סירון מדובר על סיבולים בסיוט הערכת הפסים ועל אבחנה בין הערכת של מס רכוש לבין הערכת של סכר-דירה. אולם יחד עם זאת אני סוכרח לצייין שלדעתו אצו כבר אחרכו את הסועד לגבי שנת התקציב 1952/51 כי העדכה לגבי הגבייה היתה צריכה להסתיים לא יאוחר מ-31 במרץ שנה זו על סנת שאפשר יהיה כבר בשנת התקציב הבאה לגבות את הפסים לפי הערכת החדשה. אבל כבר לא הספקנו ואין כל אפשרות להכניס עכשיו את הסיבולים האלה. אני רוצה שלא נשלח את עצמנו בהערכת המצב ושנחשוב שכל תיקון כזה יוכל להכניס לסלטון ולפעולה תוך כדי התקופה הקצרה הזאת. אני צריכים לתאמת את כל הסיבולים האלה כמבוצעים לקראת שנת התקציב 1953/52 ולא קודם.

בענין הרחבת הגבולות: אני גם בענין זה לא בפעם הראשונה מביע את דעתי. מר שרי הביא דוגמא סאלפת מאד על ניגוד האינטרסים בין סטח חקלאי לסטח עירוני, היות ז"ס סטח חקלאי איננו מסתלב לתוך ההווי העירוני. היות דעות טובות לפני כן בוועדה הזאת שרשות מקומית מסוימת היתה צריכה להקיים סטחים עצומים. אבל אז היתה פסיכוזה של בחירות, ואני רואה סלאחר הבחירות מסנים את הדעות. עכשיו כבר לא מדברים על אימפריאליזם, אלא סתחילים לסקול את המיבנה הנכון של רשות מקומית לפי גורמים אחרים לגמרי. ואני חוזר ואומר שאין שום טעם לדון על ענין זה ברפרוף, ואני מסכם בהצעה שבענין הפסים ובענין הרחבת הגבולות יהיה דיון סיוחד (ליתכן מאד שססוד הפנים עומד בפני הרחבות נוספות) ניהיה דיון יסודי על יסוד חומר ועל יסוד דוגמאות. ביחס לסני הדברים האלה: א) סמים; ב) הרחבת הסטח הסיפוט - ז"ס לקיים דיון ספורט.

ספ.

י. ספיר:
ועוד הערה: אני סולל תכלית
שלילה את שלילתו של סר טרי
בענין המועצה הכפרית, אבל כאשר יהיה לנו דיון על הרחבת טחנים נדון
גם על זה.

א. כהן:
ברצוני להעיר את תשומת-לב משרד
הפנים טרצוי כי משרד הפנים יחייב
את הגשת המצעות מסלו בענין תיקון פקודת העיריות ולא לחכות מתוך הנחה
שיש זמן. יתכן מאד שמשרד הפנים עמוס עבודה, אבל ועדת-הפנים אינה
עמוסה, ויש לעשות את העבודה הזאת, כדי לא לעשותה ברגע האחרון. יש
להכניס את כל התיקונים הדרושים בחוק העיריות גם לאור הנסיון שהיה
לנו בבחירות האחרונות.

ייתכן מאד שיש להקים ועדת סנה
של הועדה הזאת, בהסתתפות של מוסחים, שתטפל בכל ההצעות של החוקה-
המונציפאלית הקיימות. אינני יודע מתי תוגש הצעת החוקה המונציפאלית
לממשלה, אבל אני יודע שיש תקדים של ועדות זריזות המקדימות את הדיונים
בממשלה ואני הייתי מציע שוועדת סנה של ועדת הפנים תחיל בפעולה
הזאת.

סר הפנים נגע בטקירתו בדבר
הקמת הנהלות ברשויות מקומיות. אני רוצה להביע למיכה מלאכה ברעיון
הזה שעלול להרחיב את הבסיס הדמוקרטי, אבל עלי להביע ספק ביחס
להנהלות בסדר. ענין זה דורש דיון נוסף, ואם מתכוונים לויכוח מפורט
בענין זה בוועדה - אזי יש צורך לעמוד על-כך.

אני רוצה לנגוע בסאלת ההקצבות
ליטובי עולים חדשים. אני רוצה לסאול לפי איזה קריטריון ניתנות
ההקצבות הממשלתיות ליטובי העולים החדשים, לפי איזה יסוד, לפי איזה
חוסר או אינפורמציה. אני חושב שממשלת קבוץ גלויות צריכה לצמצם
במידה אכזרית את ההקצבות הניתנות ליטובים זתיקים, ומהיטוב הותיק
המיוסס יש לדרוש יותר מסיים מאשר מהיטוב החדש. אינני יודע אם שאיבת
סיים פירושה העלאת סיים, או אולי ארגון הסיים. מכל מקום
אינני חושב שענין הסיים - אצלנו דופק ב-100%. אבל אני אומר שחובה
על הממשלה לעשות לקידום המונציפאליזציה של היטובים החדשים, וחובה
על הרשויות המקומיות המבוטסות, לעזור לביטוס מונציפאלי של יטובי
העולים החדשים.

בענין ההצעה לסיטת סיים חדשה:
אני מקבל את ההנחה שסיטת הסיים המוצעת ע"י סר מירון יש בה יותר מן
צדק, והטלת סיים בהתאם להכנסתו של אדם ומעמדו. אבל אין לי כל ספק
שאף בסיטה כזאת יש מקום לעוול סובייקטיבי שהחוק עושה לפרט. כי יכל להיות
סקרה, שלמרות שאין צפיפות בדירה - הטלת סיים סוגברת אינה מוצדקת,
ואי-אפשר לסעון לגבי הדייר: "לך לדירה אחרת", או "תסכיר חלק מן
הדירה". אני מבין שבמקרים כאלה צריכה להיות אינסטנציה של ערעורים.

השאלה האחרונה היא השאלה שסר הפנים
עמד עליה ברפרוף. שמענו שהוקמו 14 מועצות איזוריות. הייתי רוצה לדעת
לפי איזה קוי תכנון תוחסו התחומים של המועצות האזוריות? לפי איזה
נתונים הוקמו המועצות הללו? אני רשאים לסמוע באור מפורט יותר על
הקמת המועצות האזוריות גם על-ידי ספות והסברים מלאים על
הביאורפיה והסוציולוגיה של המועצות האזוריות.

ז. וורהפטיג:

אני מצטרף להערות שהולמסעו כאן בענין פעולת החקיקה, ואני מבקש כי משרד הפנים יכין במהרה את חוק הרלויות הסקוטיות. כמובן יבצעו תיקונים רבים בחוק העיריות במסך השנתיים האלה, והיתה זו פעולה חשובה, אבל כדאי להביא חוק מולט.

ברצוני להדגיש חייבותו של עוד חוק אחד וזהו "חוק תכנון ובנין ערים". נדמה לי כי ביטח זה כבר בא הזמן שמשרד הפנים יביא לנו הצעת חוק, בעיקר כשאנו עומדים בפני בניה הסוניה, וללא שום ספק הסצב החוקי הקיים איננו מספיק, ויש להסדיר את כל עניני התכנון והבניה בחוק. משרד הפנים טפל פעם בזאת והגיש הצעה, אבל כדאי את הדבר לשנות ולהגיש חוק חדש.

אני מחליט מאד את פעולת המוניציפליזציה שנעשתה ע"י משרד הפנים. אני מקווה שהתהליך יימשך והפעולה הזאת תקיף את כל הישובים לרבות הישובים של המיעוטים. אבל יש עוד דבר אחד שיש להכלילו בפעולה הזאת, ולא דוקא אותו השטח שדבר עליו ת. טובי, וזהו השטח של ישובי מעברות וכפרי-עבודה. כל הישובים האלה הולכים ונבנים. לצערנו קראנו בעתונים על חיכוכים במקומות האלה, ודעתי שיש לארגן גם שם את החיים המוניציפליים, וטעום מה כאילו הם פוצאים עתה סכלל ישראל. קראתי לפני זמן קצר, על מקרה שבטעברה אחת גרשו אנשי הצבא את נציג משרד הפנים. הענין הזה תסוה מאד בעיני ואף כתבתי בענין זה למשרד הפנים ובקשתי הסבר. אינני מבין כיצד אפשר לגרוש את נציג הממשלה. אם כן אני חוזר, אני חושב שמשרד הפנים צריך לגשת גם לפעולה בליטח זה, כלומר: מוניציפליזציה של המעברות וכפרי-העבודה.

אני סבור שיש עוד כמה דברים חזקוקים לדיון מיוחד. אני מציע לנקיים דיון מיוחד על בעית המועצות האזוריות כי זוהי בעיה חשובה. אני מתייחס למועצות האזוריות כלצורת בינים עד אשר תורחב רשת הרלויות הסקוטיות. כי אם ישוב סטויים באיזו מועצה איזורית הולך ומתפתח וגם גדל במידה ניכרת - אזי לדעתי הוא צריך להיפך לרשות מקומית בסדרת. המגמה שלנו צריכה להיות במסך השנים הבאות - פיצול המועצות האזוריות ליבוא עקב התפתחות הישובים. גם אם נביח נוספים כ-10 ישובים חדשים למועצה איזורית - כדאי לפצל את המועצה הזאת לטנים. זוהי בעיה חשובה כשלעצמה, ויש לקיים עליה דיון נפרד.

גם ענין המנהל המחוזי זוהי בעיה שצריך לקיים עליה דיון נפרד, ולדעתי צריך שר הפנים להיות נוכח בעת הדיון, ואולי גם נציג משרד ראש הממשלה. אני רואה את המנהל המחוזי כנציג הממשלה בכל מקום ומקום לגבי כלה ענינים, כלומר: בטקום לקיים סניפי/מחלקות הממשלה בכל מקום ומקום - צריך המנהל המחוזי בכל מקום לייצג את כל משרד הממשלה.

עוד בעיה שכדאי לקיים עליה דיון מיוחד זוהי בעית הקדסטר - רישום התושבים. דבר זה יוכל להביא לנו את ביטול היום הקובע, היות ויהיה קדסטר קבוע.

ועוד הערה שהיא יותר טכנית בעקבות דבריו של בר בן-צבי ביחס למטות העבריים של הרחובות בערים. אני רוצה לציין כי גם ענין מספרי הבתים בערים אינו בסדר, ולעיתים קרובות אינני מוצא את מספרי הבתים. יש לתקן את הסצב ולדאוג להסדר קבוע בענין זה. יש גם אולי להתקין תקנה שיש להאיר את מספרי הבתים בלילות. על-כל-פנאם יש לדאוג לכך שתמועצות תטפלנה בזה.

כן הייתי רוצה לשמוע תשובה לפני ענינים: (א) לפי חוק החינוך הרי משרד הפנים שותף להסדר תקציב החינוך. הייתה רוצה לדעת מהי מידת ההשתתפות של משרד הפנים בקביעת תקציב החינוך. (ב) מה ביחס להענקות לרשויות הסקוטיות? אני מציע שועדת הפנים תדרוש מועדת הכספים לחדש את פעולת הועדה המשותפת בענין זה. אם תהיה הטכמת ועדת הפנים לכך - אפנה במכתב בענין זה לועדת הכספים.

א. פראי:
בעקבות שאלתו של א. כהן אני מבקש את סר רוזנבלום להשיב על השאלה לפי איזו

א. פראי:

שיטה ניתנות ההקצבות למעברות ולישובי העולים החדשים. אני יודע שהמועצות האיזוריות מתקשות מאד לסאת במעמסה/שירותים למעברות ולישובי העולים, והן קובלות על כך שאין בכסף לסאת בעצמן במעמסה זו.

ב. שרי:

ישנו ענין שאני חרד לו מאד, וזהו ענין ההגרלות העירוניות. לפי דעתי כל ענין ההגרלות יש בזה מסום הונאת דעת הקהל. אני רוצה שגם בענין זה יהיה דיון.

ד"ר א. רוזנבלום:

אני אשתדל להשיב בקצרה על השאלות שנשאלו כאן, ולפי הסדר:

למר פראי: בענין ביטול היום הקובע. ההצעה היא סרחיקה לכת עד מאד. מסדר הפנים אינו אומר שהוא מתנגד לכך, להיפך, אולי נקבל את הדבר, אבל זה דורש שני דברים: (א) שנוי תחוקתי גמור של כל החוק; (ב) זה מחייב קיום קבוע של פנקסי בוחרים. דבר זה יקל הן על הבחירות לכנסת, והן על הבחירות לרשויות מקומיות, וכתוצאה מכך יש להנהיג את סרסם התושבים. ברור אם כן, שאנו לא נוכל לסנות כיום את הסיטה הקיימת דק במקום אחד, אלא יש להנהיג שינוי תחוקתי כללי. כל השנויים האלה דורשים גם זמן מבחינה טכנית. ברור, שגם לאחר שמסדר הפנים יגיס הצעת חוק חדשה בענין זה, הרי החוק צריך קודם לעבור את הכנסת ואת ועדת הפנים.

אשר לאיחוד פרטום תוצאות הבחירות: אני מצטער על האיחוד, אבל זה בא בעקבות טפירת קולות הבוחרים, בצבא.

בענין קיום הישיבה הראשונה של המועצות החדשות תוך שבועיים: אנו נסכים לזאת, אבל גם זה דורש שנוי בחוק. יתכן כי בהצעת החוק החדשה אנו נציע את התיקון הזה.

בנוגע לצוים: על כך עמדו גם מר פראי וגם מר גורי. זוהי בעיה של חקיקת טענה, וכי כמובן יודע שגם בשטחים אחרים של החקיקה ישנם צוים של שרים המסיליים אפילו עבדי מאסר ובשטחים חיוניים ביותר בחיי אדם. סמכויות כאלו נמצאות בידי שרים מבלי שיזדקקו לחקיקת הכנסת ומבלי שהצו יעבור את המסגרת המקובלת בכנסת. הצוים האלה מוצאים בכל פעם לאור הנסיון שלנו ולאחר התייעצות וסיקול דעת, וכמובן שגם הם נמצאים במסגרת החוק המתאים.

בענין הימנות למועצות האיזוריות: מסדר הפנים מוכן תמיד לקבל את דעת הועדה.

המועצות הכפריות: בענין המועצות הכפריות מינה מר הפנים ועדה מיוחדת בהשתתפות ה"ה וויץ, שפריד, אומסטרובסקי, אריאב ואנכי. כל החברים היו ללא דעה קדומה בענין זה. לאחר שהועדה בדקה ובחנה את הדברים לאחר ישיבות מרובות ולאחר שסייע צדויות, היא באה למסקנה שיש לבטל את המועצה הכפרית בחדרה, אבל לעומת זאת יש עוד לקיים את המועצה הכפרית בפתח-תקוה. ביחס לביטול המועצה הכפרית בחדרה היתה הסתייגות של מר אריאב, וביחס לקיום המועצה הכפרית בפתח-תקוה נתקבלה ההחלטה הסתייגותו של מר שפריד. בהתאם להמלצות הועדה אישר מר הפנים את המועצה הכפרית בפתח-תקוה, ותיקן את גבולות המועצה הכפרית בחדרה.

מר פראי עורר את שאלת קיצור הזמן של מועד הבחירות בבאר-שבע ועכו. הדבר הוא בלתי אפשרי, כי בהתאם לזמנים של החוק המועד המוקדם ביותר הוא התאריך של 8 במאי ס.ז.

בענין איזורי הסיפוט: אנו טפלנו בכל הפרשה הזאת של איזורי הסיפוט. גם בענין זה הוקמה ועדה מיוחדת שהסתתפו בה ה"ה ברנזון, עקביא, וח. הלפרין ואנכי. הועדה הזו טפלה בבעית איזורי החלוקה והרחבת איזורי הסיפוט. מבחינה מעשית הועדה הזאת התחלקה ל-5 ועדות טענה. לוועדות צורפו גם באי-מח מסדר ראש-הממשלה, מסדר הפנים, העיריות, ואנשי צבור. כגון סופסים, שאין להם אינטרס יסיר

ד"ר א. רוזנבלום:

בענין זה ושהם בעלי הסקפה חפסית בסאלת הגבולות המוניציפליות. זוהי אחת העבודות הקטות ביותר הרורטת גם זמן רב. העבודה נעשית בהתאם לשיטה מיוחדת. בעבודת הועדה מסתתפים גם אנשי המיכנון.

מר י. גורי: אני מבקש, כי ימציאו לנו את הכללים לפיהם עובדת הועדה הזו.

ד"ר א. רוזנבלום:

בענין זה עורר מר גורי גם שאלה אחרת, והיא שאלת שמיעת גופים צבוריים. אנו ללא ספק נסכים לסמוע גם את דעת הגופים הנוגעים בדבר של ההסתדרות. בועדה המרכזית שמענו כבר גם אנשי צבור, וננסה לשתף פעולה גם עם גורמים אחרים, בענין איזורי השפוט של הטוענות המקומיות והאיזוריות.

למר גורי: בענין הנמכת השירותים: אין אצלנו קו האומר שהרשויות המקומיות צריכות להנמיך את רמת השירותים, כי אין אנו רוצים בזאת. אבל ישנם מקרים, כי באותן הרשויות המקומיות שם רמת השירותים היא גבוהה מאד ואם סגיעים לדפיציט גדול בתקציבם - הרי אנו עומדים לפעמים בפני בעיה של הנמכת השירותים, כי זה לפעמים מחוייב המציאות. אנו רוצים בדרך כלל להעלות את רמת השירותים, אבל ישנם מקרים שהמצב הכספי בסום אופן אינו מרשה זאת.

מר גורי עורר את השאלה של סיכון עולים וטפול במעברות. וכאשר שואלים אותנו לפי איזו שיטה אנו נוהגים, הרי אני אומר את האמת שהעבודה בעטתה בלי שיטה בזמן הראשון, אבל אנו התחלנו לעבוד מתוך רצון אחד: להפוך את הישובים הללו לחלק אינטגרלי של רשת הרשויות המקומיות. אנו יודעים כי הבטיון הוא קשה, וגם את הסכנה הכרוכה בכך, כי ברוב המקרים האנשים עדיין אינם בסלים לסלטון עצמי. אבל זוהי שאלה של קליטת עליה, ואנו נלך בדרך זו.

בענין ההקצבות: כמובן שבשאלת חלוקת ההקצבות אנו מתחשבים בכמה וכמה גורמים, כגון: מספר התושבים במקום, הצורך בסירותים, ובהתאם לנתונים הללו אנו קובעים את התקציב. אבל הדברים האלה אינם קבועים ומסתנים מפעם לפעם. אנו לפעמים נותנים עזרה לרשויות מקומיות קיימות, על-מנת שהן תגבנה את הרשויות הללו למקומות היטוב החדשים. במקרים כאלה אנו סוכרחים לנהוג לפי הבטיון ולתת הקצבה, אבל לא מתמדת, לתקופות זמן שונות, ומדי פעם אנו בודקים את המצב.

השיטה הזאת איננה נוחה לרשויות המקומיות, אבל אין לנו כרגע שיטה אחרת, ואם תמצאנה אפשרויות אחרות, הרי אנו נהיה הראשונים שננסה להפוך את השיטה הזאת של סתן הענקות לקיים הסירותים הללו, לשיטה קבועה וידועה מראש.

למר בן-צבי: בענין הסמות. בדרך כלל נקטנו בכלל שיט להנהיג סמות הסטוריים, אבל אין חוק שיחייב מישהו לבחור דוקא בסם אחר. אני כשלעצמי טוכן כי מר בן-צבי יעורר את השאלה של חקיקת חוק בענין זה בועדה המסללית שהוא חבר בה. חוק כזה יחייב את הטוענות המקומיות לקבל את הסם המתאים.

בענין חלוקת תעודות זהות: חבר הכנסת מ. טובי עורר את השאלה הזאת. ואני רוצה לומר לו, כי פנה אלי עו"ד באקראי בענין זה ורצה להגיע אתי לידי פשרה. אני הצעתי לו שמוטב כי יפנה לבית הדין העליון ויקבל פסק-דין מבית הדין העליון, ואמנם כך הוא עשה. אני אמרתי לו, שאם מתלוננים שיטבה הפליה, אדרבא, יפנה לבית הדין העליון, ובית הדין העליון יקבע, אם בהתאם לחוק היתה כאן הפליה או לא. אני מבין שהפליה הללו תפסקנה ותעודות הזהות תנתנה.

מ. טובי: מהי הסבה שנהגו עד עתה בדרך זו ?

ד"ר א. רוזנבלום: הדבר לא היה נתון רק בידינו.

ד"ר א. רוזנבלום:

למר טרי: בענין פיקוח והדרכה. מר סירון
ימסור יותר פרטים בענין זה. אני רק יכל
לקדם בברכה את הדרישה הזאת של פיקוח והדרכה מצד ועדת הפנים.

אשר לאיזור שיפוט של ירושלים: אני מקווה
שהועדה המטפלת בענינים אלה באופן ארצי, תסדיר גם את בעית איזור שיפוט
של ירושלים.

בענין ההגדרות: אני צריך לומר כאן את
האמת שענין ההגדרות לא בא מצד משרד הפנים, אלא היה זה רעיונו של שר
האוצר. וטבורני שאנו נסמך לקיים דיון גם בשאלה זו.

למר טובי: אני חייב תשובה על דברים
שנאמרו ברגע רב. אבל עלי לתת למר טובי תשובה פורמלית על-מנת שיביין
שלא בכל ישיבה אפשר לחזור על הפרשה הזאת. משרד הפנים איננו המשרד
שהוא מעל ליתר משרדי הממשלה. הממשלה עובדת בצורה כזו שיש סמאל יודעת
מיד ימין (זהו נדטה לי פתגם ערבי). אנו איננו יכולים לעבוד באופן
נפרד בטוחים הללו, ולא רק אנו אחראים לכך. אם בא משרד הבטחון
ובותן לנו הוראה סטטיסטית - הרי במקרים כאלה איננו יכולים לבקש
נימוקים. אם משרד הבטחון נתן הוראה שאיננו יכולים לערוך בחירות
במקום מסויים - איננו יכולים להתערב ואיננו יכולים לערוך בחירות.
השאלות במקרים כאלו צריכות להיות טופחות למשרד הבטחון.

משרד הפנים ה גיע להסכם בענין
מוניציפליזציה בתוך הסטחים הערביים. תוף שיחוף עם הממשל הצבאי, שאנו
חייבים להתחשב בו. אני מצטער שלא נוכל לערוך בחירות באיזורים
האלה מבלי שנקבל את הסכמת הממשל הצבאי.

זוהי תשובתי למר טובי, ואני בתור פקיד
אינני יכל להשיב יותר.

אשר לטענתו של מר טובי בענין דמוקרטיזציה
של השלטון המקומי, הרי עלי להשיב לו, שמשרד הפנים יכל להגיע גם לעמלים.
אבל גם בשטחים היהודיים המצב הוא קשה ולא כל שכן בשטח הערבי, ביחוד
כשאנו מתחשבים בממשל הצבאי, ואיננו מסתיר את זאת.

למר ספיר: אני אריך להצטרף לכמה
מדבריו של מר ספיר, באותם הדברים שהוא בקס דיון טפורט לעיצומו של
ענין.

ולמר א. כהן בענין בעית החוקה
המונוציפאלית עלי להגדי שאנו מאבדים את הדברים, ואנו מצדנו נשתדל
להחייט את הענין. אבל אינני רואה תועלת שהועדה תתחיל לדון באבר
כל זמן שהצעת החוק היא רק בגדר הצעה, אבל אנו מקווים שבקרוב נוכל
להביא הצעת חוק מפורטת.

ביחס לתיקונים בחוק הבחירות:
משרד הפנים יעבד את החומר בענין זה, אבל מוקדם עדיין להסתמך על
הבטיון לאור הבחירות האחרונות.

ביחס להענקות לעיריות: הכנסת
אטרה סכום של מיליון-900 אלף ל"י. סכום זה אינו מספיק, ואני מקווה
שלשנת התקציב הבאה נעודר מחדש את הענין, כי יש להגדיל את סכום ההענקות.
גם ועדת הכספים מטפלת בענין.

אשר למועצת האיזורים - אני
תוסך בדיון מיוחד בענין זה.

למר ורהפטינג: ביחס לחוק תיכנון
ערים - ועדת הפנים צריכה אולי לדון על כך אבל ברגע זה יהיה מוקדם.
הממשלה צריכה להביא תוך פרק זמן הצעת חוק לכנסת בדבר תיכנון
בנין ערים. החוק החדש הולך בעקבות הצעה שעובדה לפני שנתיים, לאחר
שהממשלה תניש את הצעת החוק, אני מקווה שהכנסת תעביר את ההצעה
הזו לוועדת הפנים לדיון.

ד"ר א. רוזנבלום: ב"חט לסאלה של שיתוף מסרד הפנים בקביעת תקציב חוק החינוך. יש להודות ששיתוף כזה איננו קיים. איננו רוצה להכנס לסיבות אבל העובדה נשארת עובדה.

אני מקווה שניטיתי להסיב על רוב הסאלות שנעוררו. בענין המסים אני רק רוצה להעיר שגם מסרד הפנים איננו חושב את ההצעה החדשה לטובה ביותר, אבל על כל פנים חושב שזה יתקן במקצת את המצב. מסרד הפנים יודע בהחלט שזה איננו פתרון אידיאלי, ומכיון שהפתרון האידיאלי עלול להסתהות עוד זמן רב, הרי מוטב להגיש בינתיים פתרון ביניים, שהוא מתקרב יותר אל הצדק מאשר הסיטה הקודמת.

טר סירון יטלים אחר-כך את דברי ויסיב על אותן הסאלות שלא נגעתי בהן, או שנגעתי בהן בקצרה.

י. גורי:
האם הכוונה היא להפעיל את שיטת המסים החדשה מסנת התקציב החססה? האם נעשו פעולות הדרושות כדי לאפשר לסטויות המקומיות כדי להאריך את המסים בהתאם לסיטה החדשה. אני חושב שהזמן קצר, ועד כמה שיודע לי עורכים בינתיים את רטימות הטומה החדשות, ושנת התקציב החדשה מתחילה כבר באפריל 1951.

א. סירון:
טר רוזנבלום נגע בשאלה של הכללת חובה של צווי המועצות המקומיות בחוקה שפורססה על-ידי הכנסת, אני איננו חושב שבאמת ישנה איזו שהיא סיבה שמסרד הפנים יתנגד להכללת הצוויים האלה בחוקה. אבל השאלה היא אם הדבר איננו מוקדם מדי. הצוויים האלה מוצאים ברובם לאור הנסיון, גם הם מוצאים כחוק בהתאם לפקודת העיריות מסנת 1934. כמובן שהצוויים מוצאים לאחר התיעצות עם מסרד הפנים. נכון שהצוויים האלה אינם עוברים כרגע את הפרוצדורה של המסמלה והכנסת, אבל עלי לציין שרוב התיקונים בחוק העיריות התבססו במדה רבה על צווי המועצות המקומיות שעמדו בנסיון. וכאן ברצוני להעיר שרוב התיקונים שניצטרך להכניס בחוקת העיריות יהיו מבוססים על הנסיון או על צווי המועצות המקומיות שעמדו בנסיון. לולא זאת לא היינו יכולים להכניס תיקונים בחוק בקלות כזאת.

אטר לחוקת המועצות המקומיות הרי לדעתי רצוני שהדבר יעסה פרקים פרקים ולא בבת-אחת. חלקים רבים בחוק הישן הם טובים ולא שקוקים לסיגויים, אבל מדי פעם בפעם, לאור הנסיון יש להכניס תיקונים פרקים פרקים, ובמסך הזמן הפרקים האלה יצטרפו לחוקה כוללת של מועצות ועיריות. לעת עתה מוקדם מדי לדון בבת אחת על כל הדברים האלה. הוא הדין לגבי חוק תיכנון בנין ערים הדורש עבודה רבה היות והחוק הוא רחב מאוד, ובגלל העובדה שהחוק הוא מקיף ורחב מסתהה הגשתו.

טר פראי טוען ב"חט לצוויים שעצם העובדה שטר הפנים יכול להוציא צוויים סבלי שהם יעברו את הפרוצדורה של הכנסת - הרי יכולים להיות סקרי הפליה בין מועצה אחת לסניה. להיפך, לעל עכשיו היה המצב כזה שלכל מועצה היה צו אחד. כיום ריכזנו את הצוויים והם מתחלקים לפי: 1. צווי המועצות בקטנות, 2. צווי המועצות הגדולות, 3. צווי המועצות האיזוריות, וכל מועצה בכנסת למסגרת שלה.

א. סידרון:

ביחס להמכת השירותים: אין לנו כל כוונה להנמיך את השירותים ברמות הסקוטיות. אבל נוצר מצב של דיספרופורציה גדולה בין רמות מקומית אחת לשניה. ישנן רמות מקומיות שלא הגיעו לרמה טיניטלית באספקת שירותים, ולצד זאת ישנן רמות מקומיות שהגיעו לרמה גבוהה. ואם רמות כזאת פונה אלינו בבקשת הקצבה נוטפת מכיון שיש לה דפיציט, הרי ברור שאנו טעונוינים יותר להעלות את הרמה באותם הסקוטיות המטגרים. זאת באה עיריה וטוענת שיש לה גרעון של 200 אלף ל"י, והיא דורשת מהממשלה כיסוי - הרי ברור שאנו נעדיף לעזור לאותה רמות מקומית שאין לה אפילו שירות טיניטלי. מכאן באה לפעמים הדרישה, וזה רק סמוך הכרח, להסתפק בפחות שירותים, אם כי אין אנו רוצים בכך.

בענין הענקות למועצות מקומיות:

מועצות ספותחות ביותר מקבלות 10% של הסתתפות בהוצאות, מועצות פחות ספותחות מקבלות עד 18%, ומועצות פחות ספותחות מקבלות עד 30% ויותר הענקה כללית. כמובן שאנו מתחשבים בפצג הכלכלי של התושבים באותו מקום, ואפשרויות גבית המסים מתושבי המקום. אם נקח למשל מקום כרמת-גן, הרי אנו אומרים שהם יכולים לגבות יותר מסים באופן יחסי מאשר מועצת נט-ציונה, ונט-ציונה זקוקה להענקה גדולה יותר.

מר גורי שאל בדבר רכוז הענינים

של משרדים אחרים בממשלה. כאשר נגשנו לפיתוח המוניציפליזציה בכלל באנו במגע עם משרדי הממשלה והשתדלנו לרכז את הענינים הנלפעים במישרין בדבר פיתוח הרשויות המקומיות, למשל: חלוקת מכוניות, טלפונים, דאר, עבודות צבוריות. ובמקום שזהלנו שא-נמתן נפרד עם כל מחלקה בענין זה - יתרכזו הענינים במשרדנו. באנו לידי דעה זו, משום לנוכחנו לדעת, כי מועצה זריזה שהיתה פונה למחלקה מסללתית מסוימת, היתה מקבלת את הדרוש לה, ואחרי-כך, לאחר שמועצות אחרות פנו באותו ענין - הן היו נתקלות בטרוב או באי-יכלת לסלא את מנוקסן. רכוז הענינים במשרדנו, אותם הענינים הנוגעים במישרין לפיתוח המועצות, יעזור בהרבה לחלוקה צודקת ותטיבה צודקת מצד הממשלה לגבי כל מועצה ומועצה. גם ובעניני עודד השקעות הון אנו מתדללים לטפל באופן טרובז. כן הדבר ביחס להקמת מפעלי מים, התקנת רשת חשמלית, טלילת דרכים וכד'. אנו עומדים איפא בקשרים עם משרד התעשייה, משרד התחבורה, משרד העבודה, וכן גם עם משרד הדתות ביחס למועצות הדתיות ובכל מועצה מקומית. ביחס לחינוך המצב עדיין איננו טטביע רצון.

מר גורי שאל מדוע עדיין לא הוקמו מועצות

מקומיות ביאזור, תל-חוגאטה, ותל-חנן. כאן התעוררה בעיה של הקמת הועדים המקומיים. אנו רצינו שהועדות האלה תהיינה מבוטטות על השיטה הפרלטיטית, שלפיה כל מפלגה שולחת בציג אחד, אבל דוקא מפלגת פועלי ארץ-ישראל התנגדה לכך. אנו סבור שבכלל יש לבטל את את ענין הועדים האלה, ולדעתי פקיד הבחירות במקום הוא שיערוך גם את פנקס הבוחרים וינהל את הבחירות. ענין הקמת הועדים האלה, זהו למעשה העכוב היחידי בהקמת המועצות בישובי העולים.

למר בן-צבי: בענין השמות. כבר באמר כאן

שאינן חוק אשר יחייב מועצה מסוימת לקבל שם מסויים. אני תומך בהצעה שיש לקבוע חוק בענין זה, ולטיו תינתן הסמכות היחידה לשר הפנים לקבוע את השמות של הישובים החדשים, כמובן שזה יהיה בהתייעצות עם הועדה הממשלתית לקיימם.

החלטה: בראשית הישיבה הנאה יסיים מר סידרון את תשובותיו. והועדה תסכם את דיונה בשאלה זו.